

LIDT MERE OM DEN TYSKE REGULERING AF GØDNINGSANVENDELSEN

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

De tyske landmænd skal som hovedregel udarbejde en gødningsplan og en markbalance. De største og mest husdyrtætte bedrifter skal også udarbejde en bedriftsbalance.

- [Gødningsplan](#)
- [Markbalancer for kvælstof og fosfor](#)
- [Bedriftsbalancer](#)
- [Sanktioner, hvis det tilladte overskud overskrides](#)

Den [oversigt](#) over forventede miljøregler i nordeuropæiske lande i 2018, som SEGES udgav den 13. december 2017, var ikke fuldstændig for Tysklands vedkommende.

Årsagen hertil er, at systemet er ved at blive ændret i henhold til en beslutning i den tyske Bundesrat den 24. november 2017 som blev defineret nærmere i den såkaldte "Stoffstrombilanzverordnung" den 14. december 2017 med virkning fra 1. januar 2018. Hovedindholdet i de nye regler kan studeres i en [oversigt](#) (på tysk) fra det tyske ministerium for ernæring og landbrug.

I forlængelse af rigsdagsbeslutningen om, hvordan Tyskland skulle få rettet ind, så man undgik en retssag anlagt af EU-kommissionen for ikke at leve op til intentionerne i Nitratdirektivet, nedsatte man et ekspertudvalg, som skulle give forslag til, hvordan de fremtidige bedriftsbalancer skulle udarbejdes. Rapporten fra denne arbejdsgruppe er også tidligere refereret på [LandbrugsInfo](#).

Ud over de øgede krav til næringsstoffbalancer er der sket andre opstramninger. Bl.a.:

- Fra nu af er det slut med ikke at indregne gyllen fra biogasanlæggene i mængden af organisk gødning, som ikke må indeholde mere end de 170 kg N pr. ha, således som

Nitratdirektivet foreskriver

- Der er sket opstramninger m.h.t. de såkaldte lukkeperioder, hvor der ikke må udbringes husdyrgødning.
- Der bliver krav om, at man skal kunne sandsynliggøre de udbytter, der regnes med i balanceregnskaberne.
- Overtrædelse bliver for eftertiden omfattet af krydsoverensstemmelse mv.
- Der kommer også skærpede krav om anvendelse af teknik til spredning af husdyrgødning, som mindsker tabet af næringsstoffer.
- Osv.

Som varslet på [LandbrugsInfo](#) allerede i maj 2016, er reglerne i princippet strammet ganske meget op. En proces, der givetvis ikke er færdig endnu. Bl.a. fordi EU-kommissionen endnu ikke har nikket til, at Tyskland lever op til Nitratdirektivet.

For at følge med i, hvad der sker, har vi løbende haft kontakt med bl.a. Landwirtschaftskammer Schleswig – Holstein, og ud fra et besøg den 23. april, kan vi hermed give en kort status over, hvilket **papirarbejde**, landmændene skal udføre fra og med i år.

[Til top](#)

GØDNINGSPLAN

Forud for gødningssæsonen skal der udarbejdes en gødningsplan, som angiver, hvor meget kvælstof, der må udbringes i gødning (handels- og husdyrgødning) til hver enkelt mark, så man sikrer at afgrødernes behov bliver opfyldt med kvælstof fra jorden (N-min om foråret plus ekstra mineralisering fra jordens humusreserve og eftervirkning af organisk stof tilført i de tidligere år. De beskriver afgrødens samlede behov, altså "Sollwert", som vi i Danmark kalder for forsyningsnormen. De danske lovpligtige normer er tilførselsnormer, som forudsætter en vis leverance fra jorden. De tyske normer er derfor generelt højere end de danske.

I græsmarkerne skal der ikke regnes med N-min, men til gengæld skal der til behovsopfyldelsen indregnes kvælstof fikseret af bælplanter.

Myndighederne kontrollerer, at gødningsplanen bliver lavet rigtigt, men der er ikke kontrol på de gødningsmængder, der anvendes.

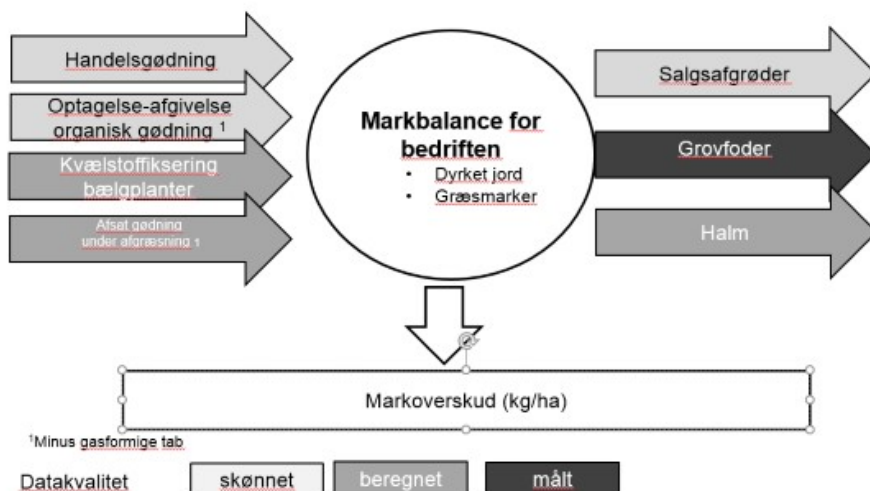
[Til top](#)

MARKBALANCER FOR KVÆLSTOF OG FOSFOR

Efter dyrkningssæsonen skal der udarbejdes en markbalance over tilførsel og bortførsel af kvælstof og fosfor til marken. Den skal udarbejdes som i tidligere år, og indeholder følgende poster:

• • • • •

Markbalance for et næringsstof

Figur 1. Principskitse for en markbalance oversat fra tysk

I Tyskland benævnes markbalancen for **Feld-Stall-Bilanz**.

Overskuddet må ikke overstige 50 kg kvælstof pr ha (gennemsnit af 3 år) og 10 kg P_2O_5 (4,4 kg P) pr. ha (gennemsnit af 6 år). Bemærk, at tab ved ammoniakfordampning fra stald, lager og under udbringning ikke indgår i kvælstofoverskuddet, hvilket bevirker, at de beregnede tab er væsentligt lavere end dem, der normalt beregnes for danske bedrifter.

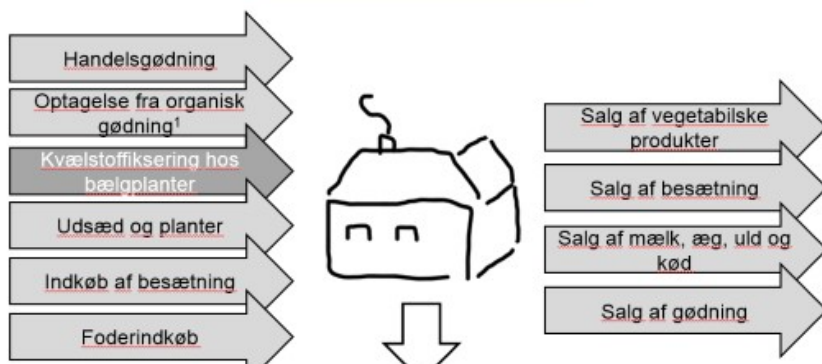
Et eksempel på en markbalance for et malkekvægsbrug i 2017 kan ses i [bilag 1](#) (på tysk).

[Til top](#)

BEDRIFTSBALANCER

Bedrifter med mere end 50 ha og bedrifter med mere end 30 ha og 2,5 dyreenheder pr. ha skal også lave bedriftsbalancer. (**Stoffstrombilanzen**), der skal indeholde følgende poster:

Bedriftsbalance

Bedriftsoverskud (kg/ha)

¹ Minus gasformige tab

Datakvalitet: skønnet beregnet

Figur 2. Principskitse for en bedriftsbalance (oversat fra tysk).

Bedriftsoverskuddet må for kvælstofs vedkommende ikke overstige 175 kg N/ha (gennemsnit af 3 år). Alternativt kan landmanden vælge at beregne bedriftsoverskuddet ud fra en bedriftsspecifik beregning ud fra de tilladte overskud i markbalancen. De 175 kg gælder for de første 3 år, hvor man vil opsamle erfaring med ordningen, som så derefter skal revideres.

[Til top](#)

SANKTIONER, HVIS DET TILLADTE OVERSKUD OVERSKRIDES

Det er disse næringsstofbalancer, de tyske landmænd vil blive vurderet på af myndighederne. Og hvis balancerne overskrider de anførte værdier, kan det medføre straf, også i form af tab af EU-støtte (krydsoverensstemmelsesbestemmelserne), men vi fik oplyst, at straffen det første år, hvor man overtræder reglerne, vil bestå i, at man bliver tvangsindlagt til at søge rådgivning, når næste gødningsplan skal laves, og Landwirtschaftskammeret i Rendsburg er ved at planlægge et kursusforløb, som landmændene kan/skal deltage i.

Direkte adspurgt fik vi oplyst, at de målinger af grund- og overfladevandets indhold af næringsstoffer m.v. alene anvendes til indberetning til bl.a. EU-kommissionen. De anvendes ikke til kontrol af de enkelte bedrifter.

Kilde ud over de dokumenter, der er nævnt ovenfor:

Besøg den 23. april 2018 hos:

Dr. Peter Lausen og Dr. Lars Biernat

Landwirtschaftskammer S-H

Abteilung Pflanzenbau, Pflanzenschutz, Umwelt

Grüner Kamp 15-17; 24768 Rendsburg

[Til top](#)